

በጨቆዶ ኢልካ ምስ በዝሐስ ኣበድ? ‘በጨቆ’ ጥራይ!

በጨቆ ካብበለኻስበል በዘን ዕማኾ በጨቆታኻ ንኩልና ህዝቢ ኤርትራ ዝትንክፍ ኣርእስቲ ኢኻ ተናኺፍካም ንሕናውን ከነባጨቆኻምበር! ምሽጢር ዓወት ህዝቢ ኤርትራኮ ከም ክናናን-ምናናን ብሓደ ስለዝተመሮጎ ብሓደ ክነብሕን ሞት እ

ንተመጸ ድማ ክፋሉ ተፈንጨሉ ክነብር ዝምነን ዝኸእልን ስለዘይብልና ብህሎኻ ንኩሉ ዜጋ ዝትንክፍ ኢዩ።

ካብመጸ ክብልኢሉምበር ማንም ናይ ሳጺን ምህር ዝሰምዕ ሰብና፡ ክብሎኻ እንተዘይ ሰማዕናዮ ካብዛ ጽሕፍትኻ ጭጉራፍ ባዕላ ወቂዓ ከምተእዊ ስለዝፈልጥ ይምስለላ ከምዘሎ ኮይኑ ይሰማዓኒ። ሓቂዮውን ጭጉራፍ ኣስመራ ወቂዓ ከምተእዊ ካብቲ ተግባራት ስርዓት ኣስመራ ንላዕሊ መርትዖ ስለዘየሎ ከምቲ ልምድና “ንፍሉጥ ነገር ‘ታይ ክንዛረበሉ” ኢልና ትም ምተመርጸ። እንተኾነስ ምጽቃጥ በዚሓ ምትንፋስ ካብመረጽ ካስ ከነተናፍሰኻምበር።

ሳጺን ረሳን ዘመናዊ ብምዃኑ ከምቶም ካልኣት ንዕውውን “መምህር” ክብሎ ሰሚዖም ዝተቐየሙኒ ነይሮም። እንተኾነ በዚ ዘመናዊ ፖለቲካ ንሱ ከምህር ምብጋሱ መሰሉ ምዃኑኻ እንተኣመንና፡ ግናድማ ካብ መምህር ጽቡቕን ሕማቕን፡ ቡቕ ልን ሕሩርን፡ ቡሱልን ጥረን ኮታ ኩሉ ንድዩ ዘሎ፡ ዘድለየካ ምውሳድ ናይ ተማሃራይ እጃም ምኾነ። ግናኸ ምህርኡ ልዕሊ ዓቕምን ምስ ክወገነት ዘይራኸብ ዓማጽን እንተኾይኑ ከምታ ናይ ጭጉራፍ፡ ንሱውን ባዕሉ እናሃረመዮ ባዕሉዘእዊ።

ንበል ካብዘቕረብካዮ፡-

ንሱ ብማዕዶ ኣራእስ ክርስቲያን ዝቐርጹ ኣሰላም ርእዮ ነብሱ ከም ቅቡእ መድሕን ክርስቲያን ብምውሳድ ዝቐርቡ ጽልኣዊ ኣጀንዳ ቅድሚ ንደቂ እስልምና ንደቂክርስቲያን ከምዘቐይም ባዕሉውን ይጠቐሱዮ። ከመይሲ ብከም ናይኒ ነስራዲን ኣቡኹራት ተሞኸሊዮ ዝቐርቦ ፕሮፖጋንዳ ምስእንዝክር፡ ኣራእስና ዝቐረጸ፡ ሃገርና ዘባደመ ንሱቲ ዕሱብ ስርዓትምበር ኣሰላም ደቂ ሃገርናኮ ኣይኮኑን። ንኤርታዊያን ተኸተልቲ እስልምና ምጥላም ማለትከ እንታይ ማለትዮ? መንዮም ክጥለሙ ተደሊዮም? ግደፎ ናይእኒ ሂላልን ሳልጥ ጠጠውን ዝኣመሰሉ ቀዳማትሲ፡ ኣብዘም ናይ ትማሊ ጥራይኻ እኒ ማሕሙድ-ሸፎ መሓመድዓሊ ክለይ፡ እኒ ኢብራሂምዓፋ-ዓሊ እብራሂም፡ እኒዓሊ ስዒድ ዓብደላ-ሓመድስዒድባረህ፡ እኒ ዓሊኩብ ኒ-ዓሊርቢቶ፡ እኒ ዑስማን ረይዶ ኣንታ ወረክንደይ-ክንደይከ ክንብሎም? ነዘም ጋና ኣዲንቶም ዘይነትዐ ብጸትና ምኽሓድ ንርእሱ ገሃንባዊ ጥልመት ምዃኑ ሳጺን ባዕሉ ነብሱ ዘጋልጹሉ ኣብነት ኣሎ። ግናኸ ኣነስ ነቲ ብዘይሕለል ሃገራውነት ግቡኣም ምፍጻምም ክጠቐስምበር ብስም እስልምና ሕሉፍ ኣተሓሳስባታት ከምዘየለ ይጣበቐ ከምዘየለኹ ኣረድኡለይ።

ንእግረ-መገድና ብዛዕባታ መንእሰይ ሲሃም ዓሊ ዓብዱ ምዝራብካኸ እንታይዮ ጸገሙ ሳጺን? ግድፍታ ህጻንሲ እምበርከ እታ ስድራ እንታይ ገበን ስለተረኸባዮ ክንድኡ ጽርድነት? ዓሊ ጸገም እንተነይሩ ንዕዑ መሪጹ ዘጸብለሎስ ባዕሉ ኢሳይያ ስዶ ከይኮነ? ሲሃምከ ጓል ዓሊ ክትከውን መሪጻ ዲያ ተወሊዳ? ዝኾነት እንተኾነትከ ከምቲ ንጓል ኢሳይያስ ክፉእ ዘይም ነየላ ከመይቢሉ ንሲሃም እኪት ተመኒዩላ ሳጺን?

ማለታይ ዝኾነ ሰብ ብውልቁ ብዝገብሮ ኣስተዋጽኦ ከምዝናኣድ መጠን፡ ብውልቁ ክንቀፍን ክውንጀልን ኢዮውን ቅኑዕ ሞ “ንሲሃም ንዘክራ” ምስዝበለ ኣበድ ምንቕትግና ንሲሃም መሊሱ ከምዘድምቓ ኣይተረድኦን መምህር።

ነገር ኣግኣዚነት ጠቐስካ። እቲ ኣርእስቲ ኣብርእሲ ግዝፉ ኣብ ማሕፉዳይ ስለዝሓዘኩዎ ሎሚቅነ ክዝርግሑኻ እንተኾን ኩ፡ ከምቲ ዝባሃል ኣግኣዝነት መንነት እንተኾነኸ ኣብ ሃይማኖታውን ፖለቲካውን ቃጽዖታት እናተገዛዘዩ ዝግበር ጎስጓሳ ት ኣበይ ንምብጻሕ ከምዝግለመ ጭጉራፍ ባዕላ ተብቲባ ትጣራዕ ኣላም ከምቲ ጠቐስካዮ ዘለኻ ንሕና ከምጽኑዕ ዕርዲ ጥራይ ንጽናዕ።

“ንሳጺንሲ መን ይምውሎ?” ክትበል ድማ ሓቲትካ ኣለኻ። “ወይሰብ ደቀይ” ትብል ኣደይመድህን ከምዚ ምስኣጋጠማ። ቅድሚ መዋሊኡስ ለኻኺኡዶ ንለባም ኣሚትካ ንከምዚ-ከማይ ገልዑ-ገልዳም ተብቲብካልና ኣየለኻን። ጭጉራፍ ድማ ባዕላ ጸፊዓ ባዕላ ከተፋጺዮም ጽንሕ ጥራይ!

“ኣበድ ተስፋይ ቆራጽ እግሪ ዘይኮነስ ቆራጽ ሓንጎል ክብል ቀይዑለይ”።

ጉድዮ! ኣንታ ኣበድ፡ ረሲዕካዮ ዲኻ ሸኽ ዛይድ (ገርጊሽ ግርማይ) ንሃለቃ/ወዲሃለቃ/ (ዳኒኤል ግርማጺን) ዝቐይዓሉ ዝነበር። ከዘከረካስ፡-

“ዳኒኤልኮ ዓይኑ ሓባል፣ (ህርምቲያ ሓንቲ ዓይኑ) ልቡ ዘባል፣ እግሩ ማሕኳል (እግሪውን ውቕዕቲያ) እናለ ክዝልፎ እ

ንከሎ፡ ሓቅነት ናይቲ ዝዛረቦ ዝነበረ ገዲፈ ልቢ ዓሻ ተአካቢ ግና ሰማይ ትስቀል'ሞ በገላልጻ ሸኽዛይድ ከጣቕዕ ዝጓየ ቡ ዙሕ ሰብ ከምዝነበረ ሰሚዕካዮ ክትከውን ኣለካ። ብኡን ክንድኡን ድማ እቲ ኣርሒቕ ንጽንተት ብቐዓትና ዝጠመተ ከይ ሲ ነዚ ዘለናዮ ውርደት ኣብጸጸኡና እንሆ። ገለ ካብቲ ዝተጸረደ ብጻይነት ካብዝፈጠረልና ፈታኒ ተመኩሮታትና ከምኣብነ ት ምጥቃስ እንተዝድለ ብጻይና እስቲፋኖስ ተመልሱ'ኳ ካብገዛእ ተሞኩሮኡ ንዝቐረቦ ዱቕ ዕላል ከነልዕሎ ምኽኣልና።

እሞ “እግሩ ቆራጽ” እንተበለካስ ሓቁ። “ኣብምንትምንታይከ ተቐርጸት?” ኢልካ ምስትሓቶ ግና ምእንቲታ ንሱ ዝምነያ ኣ ብ ሰማይ ትነብር ሃገረ-ኣግኣዚት ኣብ መሬት ወራዳ ክትሰርር፡ ነታ ‘ናይ ትሻዓተ እንዳታት’ ዝብላ ኤርትራ ምስ ባንዴራ ኣ ብሓዊ ክህሙኻ ከምዝደሊ ሰገጥ ክየለ'ዩ ክግዕር ዝውዕል። ብላዕ ዝበሉዎ ብዘይንቐደም ክቀዳደም ከምዝሕነቕ ኣበይ ኢ ልዎ!

ኣበድ፡ ወያ ምእንቲ ኤርትራና ዝተቐረጸት ኣካልካ ምስተን ከምኣ ቅቡራት ሓቢራ ብኣፍ ህሉዋት'ያኮ ትቃለስ ዘላ። ንከን ቱኮ ኣይኮነን “ስወእ ተማጓቲ” ብዝብል ኣርእስቲ ዕጥቂ ስወእትናን መሓውርናን ዝሰነድና። መጎተ'ታ ብማዕጺድ ተጎኒኣ ንሓዋሩ ዝተፈለየትካ ሸኮ እግሪ፣ ጽንዓት ናይታ ምስብጻታ ሰሃራን ባሕርን ተርጊኣ ዓዲሰብ ዝተደርገመት እግሪ ብናይ ወ ዲኣፎም ብሪ ናይ “ንደመር” ፍልስፍና ተረቲዓ ኣብ ዳስሓውያ ከተኹድድ እንተምዒሩዎ መቐም ጽባሕ ንሪኣ! ብዛዕባቲ ‘ቆራጽ’ ሓንጎልካ'ውን “ስምዑላይ-ርኣዮላይ፣ ንኣዱኒ-ኣድንቐኒ፣ ርድኡኒ-ቅለቱኒ፣” ከይበለ ሕጂ'ውን ባዕሉ ይጋደል ስለዘ ሎ ናተይ ዳሬባ ኣየድልዮን።

ጭጉራፍሲበል ወቐዓ ከምተእዊ ከየቐለበትሉ'ያ ባዕላ ነብሳ ተጋልጽ። ከምዚ ናይቲ “ኣይናትኩምን ኢዩ” ክትብል ኣትሪር ካ ተግኣልጻ ክቡር ፕረሲደንትና ቅድም ዝዛረቦ ዝነበረ ኣብዚ ሳልስቲ ስለዝተፈነወ፡ ምስ'ዚ ሎሚ ዝብሎ ዘሎ ክነጻጸር ን ምንጽጻሩ ስለዝሓዘ ማለቲይ ኢዮ። ሳጺን ድማ ንብዙሓት ንፈትዎምን ነኹብሮምን ውጹኣት ተምሳሌ-ሃገር ብጸትና ክቶ ኩብን ከቋሸሸን እናረኣናዮ ክንመዓዓድን ዕሸሸ ክንብልን መሪጽና ኣለና። ብጸትና'ውን ክብሪ ይሃቦም ልቢ ኣዕቢዮም ምጽ ማሞም እንሆ ጭጉራፍ ምስጨጉራፊኣ ባናና ትረግጽ! ደጊም ንቐሎዮ ባቃ። ዓቃል እንክግስግስ ድማ ፈላጢኡ ይፈልጦ!

መቐም እቶም ተጋደልቲ ነበር ክንረሓቕን ከይንተእማመንን ዘይተጠበ ክታብ፣ ዘይተተትዕ ገመድ የለን። ነዛ ርኢቶ ም ሕንጣጥ ንርእሳ ከምሓለፋ ተጸብጺባ ከተቀናጡ ንዝመዓደ ስርዓት ዓላማኡ እንታይ ከምዝኾነ ገዲፍና፡ (ማለት ድሮ ስለ ዝነትዕ) ውድቀቱ ንብሰረላ እዋን ድማ ኣይክትነውሕን'ያም ክሳብ ዳግማይ ንጣራነፍ በቢዘለናዮ ዓቕልን ዕድመን እናተ መእነኹ እፋነወካ።